

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 2
(14 січня 2016 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	11
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	17
ПОЛІТИКА	23
ЕКОНОМІКА	29
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	34

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент України підбив підсумки подій та досягнень України в 2015 р. та окреслив плани на поточний рік

Президент П. Порошенко провів зустріч з послами іноземних держав в Україні, під час якої підбив підсумки подій та досягнень України в 2015 р. та окреслив плани на поточний рік.

«Україна вистояла. Уже багато було зроблено, щоб вона стала кращою. Ми не змінимо цього шляху – занадто багато хороших українців пожертвували своїм життям для цього, і занадто багато бажання, сил і крові направлено на реалізацію проекту “Європейська Україна”», – наголосив Президент.

П. Порошенко зазначив, що в минулому році Українська держава зробила значні кроки в реформуванні країни, у тому числі – запустила роботу Національного антикорупційного бюро та поліції, було стабілізовано макроекономічну ситуацію.

Глава держави підкреслив, що в 2016 р., так, як і у 2015 р., залишається багато викликів для України і всього світу – російська військова агресія проти Української держави, конфлікт у Сирії, триваюча міграційна криза в Європі, зростання загроз тероризму та економічної кризи. Президент подякував усім лідерам країн, які підтримували Україну, та наголосив, що основною метою 2016 р. має стати досягнення миру в ній. «Маємо бути впевненими, що наші прагнення миру та справедливості не капітулюють перед силою, залякуваннями та в угоду компромісу задля економічного прагматизму», – наголосив П. Порошенко.

Глава держави запевнив, що Україна залишається відданою виконанню мінських домовленостей, на протипагу Росії. «Поки Росія однією рукою підписувала мирні документи в мінську, іншою – вона заливала кров'ю українське місто Дебальцеве. Без міжнародного тиску Росія не зупиниться. Тиск має продовжуватись, доки Москва остаточно не поховає сокиру війни та не почне поважати суверенітет своїх сусідів», – заявив П. Порошенко, відзначивши потребу в міжнародній присутності на Донбасі.

Президент також наголосив на неприпустимості відкладання кримського питання та наголосив на важливості запуску міжнародного механізму для деокупації півострова.

П. Порошенко наголосив, що 2016 р. буде визначальним. Зокрема, Президент подякував іноземним дипломатам за підтримку їхніх країн під час обрання України непостійним членом Ради Безпеки ООН. «Це почесна, але складна місія для країни, яка стикнулася з агресією постійного члена Радбезу ООН. Ми будемо потребувати вашої подальшої підтримки протягом нашого членства, щоб зупинити насильство та впевнитись, що агресія не повториться в майбутньому», – звернувся глава держави до присутніх у залі представників інших держав.

Окремо Президент підкреслив важливість 2016 р. в плані відносин з Європейським Союзом, зокрема – референдуму в Нідерландах щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. «Голосування в Нідерландах буде не про Угоду з Україною. Воно буде про ЄС і його майбутнє. Про просування європейських цінностей за межами ЄС. Тому ми сподіваємось на солідарність з Україною та Українським народом», – зазначив П. Порошенко. Україна також очікує підтримки країн ЄС у питанні запровадження безвізового режиму для українців.

Президент наголосив, що Україна бачить своє майбутнє в об'єднаній Європі, однак приділяє велику увагу розвитку вигідної співпраці з багатьма країнами. Зокрема, глава держави відзначив дружні відносини з США, Німеччиною, Францією, Литвою, Швецією та стратегічним партнером – Польщею.

П. Порошенко запросив іноземних представників і керівництво їхніх країн узяти участь у 2016 р. у заходах до 75-х роковин трагедії «Бабиного Яру» та 30-ї річниці катастрофи на Чорнобильській АЕС (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 12.01).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Ю. Якименко, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Перспективы создания зоны свободной торговли между Украиной и ЕС в оценках СМИ

С 1 января 2016 г. в рамках Соглашения об ассоциации была открыта Зона свободной торговли между Украиной и Европейским Союзом, предполагающая в течение ближайших 10 лет поэтапное уменьшение или полную отмену ввозных пошлин на товары, поставляющиеся на рынки Украины и ЕС.

В связи с этим в украинском политикуме и экспертном сообществе активизировалась дискуссия о том, получают ли украинские производители выгоду от режима свободной торговли с ЕС.

Участники дискуссии исходят из того, что на страны Евросоюза приходится около 30 % глобального импорта товаров, при этом доля украинской продукции в общем объеме импорта не превышает 1 %. И хотя в украинском правительстве считают, что внедрение режима свободной торговли с Евросоюзом даст возможность Украине ежегодно наращивать экспорт в страны ЕС на 2–3 % и увеличивать ВВП на 0,7–0,9 %, но некоторым экспертам эти прогнозы представляются излишне оптимистичными.

Дело в том, что Евросоюз еще к ноябрю 2014 г., после подписания

Соглашения об ассоциации, в одностороннем порядке отменил таможенные сборы для большинства украинских товаров и фактически ввел в действие ЗСТ для многих секторов отечественной экономики.

Напомним, с началом действия режима автономных торговых преференций на 80 % товаров аграрной и пищевой продукции и 90 % промышленных товаров, отправляемых в страны ЕС, были установлены нулевые пошлины (платить ввозную пошлину экспортеру пришлось бы только при превышении установленных квот). По остальным позициям средний таможенный тариф был снижен с 7,6 до 0,5 %.

Благодаря этому по итогам 2014 г. украинский экспорт в страны ЕС возрос на 7 % при общем сокращении на 14 %. В частности, на 58,4 % возрос объем поставок жиров и масла животного или растительного происхождения, на 21,8 % – древесины и изделий из древесины, на 10,6 % – электрических машин, на 5,5 % – механических машин, на 5 % – зерновых культур.

Однако 2015 г., по данным, озвученным министром экономического развития и торговли А. Абромавичусом и руководителем торгово-экономического отдела Представительства ЕС в Украине Н. Берджем, принес падение объема экспорта украинских товаров в ЕС более чем на 30 %.

Как подчеркивает заместитель главы МЭРТ Н. Микольская, негативная динамика в этой сфере объясняется снижением мировых цен на сырье, которое наравне с полуфабрикатами является главной статьей украинского экспорта.

Таким образом, сокращение украинского экспорта в значительной степени предопределила сама его структура, в которой преобладает сырьевая продукция.

Еще одной причиной снижения украинского экспорта в ЕС в прошлом году Н. Микольская считает насыщенность европейского рынка аграрной продукцией. «Первый фактор – европейский рынок наводнен аграрной продукцией из-за эмбарго России. Соответственно, значительная часть товаров, которая шла на экспорт в РФ, осталась на внутреннем рынке. Из-за этого внутренний спрос в ЕС слабый. Второй момент – ценовая конъюнктура в Европейском Союзе», – отметила она. По словам Н. Микольской, зонами роста для украинского экспорта в ЕС в новом году могут стать аграрная продукция, для которой необходимо получить разрешения на ввоз, а также продовольственные товары с высокой добавочной стоимостью и частично – промышленная продукция.

Важным фактором сокращения экспорта наблюдатели также называют сокращение производственных мощностей, связанное с аннексией Крыма и военными действиями на Донбассе, продукция промышленного комплекса которого составляла значительную часть экспорта в Евросоюз.

«По сравнению с ситуацией, которая была два года назад, около 20 % потенциала украинского ВВП были потеряны», – отмечает Н. Бердж.

Впрочем, некоторые обозреватели считают падение экспорта временной проблемой. Как отмечает эксперт по вопросам международной политики Т. Чорновол, в производстве конечной продукции, которая поставлялась в

Евросоюз, украинские производители работали в кооперации с производителями из России и других стран СНГ. Поэтому ухудшение политических отношений с РФ привело к значительному падению производства. «Но мы эту яму уже, кажется, прошли», – говорит эксперт. Кроме того он подчеркивает, что в минувшем году активность украинских производителей на европейском рынке существенно сдерживалась невозможностью получения в Украине кредитов и вымыванием оборотных средств предприятий из-за обвала национальной валюты.

Генеральный директор инвестиционной компании Dragon Capital, экс-президент Европейской бизнес-ассоциации Т. Фиала связывает перспективы украинских производителей на европейском рынке с ценовой конъюнктурой. «Снижение экспорта в Европу не произошло в физических объемах продукции. Снижение произошло в деньгах, поскольку цены на основные товары украинского экспорта были низкими на протяжении всего года», – подчеркивает он.

Сегодня украинское правительство декларирует поддержку украинских производителей и экспортеров, рассчитывая решить проблему падения экспорта.

По заявлению главного специалиста отдела развития экспорта, департамента взаимодействия с ВТО и торговой защиты Минэкономразвития А. Сергиенко, ныне министерство разрабатывает экспортную стратегию Украины и план мероприятий до 2020 г., благодаря которым будет развиваться украинская экспортная сфера. Также создана рабочая группа, которая определит модель деятельности экспортно-кредитного агентства и отыщет ресурсы на его финансирование, поскольку государственные средства на этот проект не выделяются.

«Его деятельность обеспечит защиту украинских экспортеров от риска неплатежей и финансовых потерь в случае возникновения экономических или политических рисков, даст надлежащие условия для выхода украинских производителей на внешние рынки сбыта и повысит конкурентоспособность продукции отечественных экспортеров на мировых рынках», – сообщает А. Сергиенко.

Кроме того, министерство в рамках планов по поддержке украинских производителей и экспортеров на зарубежных рынках намерено создать несколько торговых представительств в разных странах. «Государственная поддержка экспортеров за рубежом будет осуществляться с помощью координированных Минэкономразвития торговых представительств в составе зарубежных дипломатических институтов... Предусматривается, что на начальном этапе будет открыто семь-восемь торговых представительств Украины за рубежом», – заявляет А. Сергиенко. По его словам, первые представительства будут открыты в странах ЕС, Китае и Соединенных Штатах Америки.

Однако, как отмечает заместитель главы МЭРТ Н. Микольская, руководство страны все еще оказывает недостаточную поддержку компаниям, ориентированным на поставки за рубеж. При этом такая

поддержка не всегда может быть связана с предоставлением финансовой помощи. «Одной из ключевых проблем, которые препятствуют украинскому экспорту, стала слабая информированность бизнеса», – считает директор Института экономических исследований и политических консультаций И. Бураковский.

Важно отметить, что негативная динамика экспорта в 2015 г. отчасти была обусловлена также тем, что многие действующие квоты не были использованы украинскими производителями из-за несоответствия их продукции установленным в ЕС санитарным стандартам. Об этом сообщала, в частности, еврокомиссар по вопросам торговли С. Мальмстрем.

Некоторые украинские эксперты констатируют, что переход на европейские стандарты качества оказался попросту невыгодным для отечественных производителей.

«ЗСТ предусматривает, что товары, произведенные в Украине, должны соответствовать европейским фитосанитарным и экологическим нормам – причем безразлично, производятся они для экспорта или для продажи в Украине», – подчеркивает руководитель аналитического департамента консалтинговой компании «ААА» М. Колесник. Также украинским производителям придется заключить договор АСАА («Соглашение об оценке соответствия и приемлемости промышленной продукции»). Эксперты признают, что ужесточение требований к деятельности украинских предприятий может привести к тому, что многие из них прекратят свое существование.

«Перейти на европейские стандарты – значит нанять европейских аудиторов, они должны сделать аудит по всей цепочке, начиная от земли и заканчивая производством. Далее нужно будет пройти проверку в лаборатории. Кроме того, зачастую перед тем, как перейти на европейские стандарты, необходимо сначала купить европейское оборудование и полностью поменять технологический процесс. Это все очень дорого, долго и тяжело. Но даже если пройти эту всю процедуру, вы не получите большой выгоды, поскольку квоты очень мизерные. Поэтому многие производители и не спешат переходить на европейские стандарты», – объясняет президент Украинского аналитического центра А. Охрименко.

Поэтому процесс перехода украинских предприятий на новые стандарты идет очень медленно. «Пока мы просто не можем поставлять продукцию, которая может быть конкурентна, и это не зависит от квот. Европейский рынок очень насыщен. Потребитель привык к высокому качеству и относительно дешевой продукции. Здесь нужно и качества добиваться, и соблюдать ценовые параметры. Далеко не всем это удастся», – говорит директор Экономических программ Центра им. А. Разумкова В. Юрчишин.

Также эксперты подчеркивают, что, несмотря на отмену пошлин, сохранение квот на продажу в ЕС главных продуктов украинского экспорта – металла, зерна, мяса и молока, – не позволит существенно нарастить объемы продаж в этих отраслях.

Существенным препятствием на пути к завоеванию украинскими

производителями европейских рынков представляется и их низкая конкурентоспособность, обусловленная высокой энерго- и материалоемкостью часто базирующегося на устаревших технологиях производства.

«Стратегия развития промышленности также не просматривается, поскольку сегодня нет четкого акцента на том, что мы сворачиваем убыточные производства и развиваем новые», – подчеркивает эксперт по экономическим вопросам В. Зимовец. По его мнению, создание зоны свободной торговли с Евросоюзом открывает хорошие перспективы для экспорта высокотехнологических товаров, но конкурентоспособной продукции такого типа Украина не производит.

В то же время многие эксперты подчеркивают, что в прогнозах относительно развития отечественного производства и экспорта необходимо учитывать сегодняшнюю насыщенность европейского рынка продукцией. «Готовой продукции в ЕС избыток, они сами не знают, куда ее продать», – заявляет президент Украинского аналитического центра А. Охрименко. При этом эксперт указывает, что некоторые европейские производители проявляют заинтересованность Украиной, что связано в первую очередь с дешевизной ее рабочей силы. «Зайти на рынок ЕС самому нереально, но делать продукцию или комплектующие для европейских компаний – это реальное направление бизнеса, которое можно и нужно развивать», – говорит эксперт, подчеркивая, что «ради этого и стоило подписывать Соглашение об ассоциации».

Вместе с тем Украине, по мнению эксперта, даже в случае преодоления существующих препятствий не следует бросать все силы на наращивание экспорта в Евросоюз. Торговая политика государства должна быть сбалансирована. «Соглашение об ассоциации с ЕС – это не чудо, и не манна небесная. Это долгосрочное направление развития бизнеса, которое должно дать свой положительный эффект не раньше, чем через десять лет», – подчеркивает А. Охрименко.

О том, что положительные экономические результаты выполнения соглашения о свободной торговле между Украиной и ЕС будут достигнуты не ранее, чем через 10 лет, говорит и экономист В. Козменко.

По его словам, «ничего заметного» с введением в действие соглашения не произойдет ни для «простых граждан», ни для экспортеров. В то же время В. Козменко прогнозирует, что некоторые отечественные производители могут не выдержать конкуренции с мощными европейскими производителями.

Одной из важных положительных сторон заключения соглашения о ЗСТ с ЕС наблюдатели называют возможное постепенное удешевление европейских товаров для украинских потребителей. Но, учитывая значительный уровень девальвации гривни, такое снижение может стать не слишком заметным. Как отмечают эксперты, отмена ввозных пошлин может существенно сказаться лишь на цене автомобилей и крупной бытовой техники.

Как отмечает эксперт по аграрной политике А. Якубин, цены если и снизятся, то только в ближайшее время и исключительно на украинские товары, экспортирующиеся за рубеж. «Зона свободной торговли означает не только то, что в Украину придут беспошлинные европейские товары, а еще и то, что Украина теперь потеряет российский продовольственный рынок. Это будет означать, что многие товары, которые Украина сейчас экспортирует – сыры, кондитерские изделия – будут менее востребованы. Поэтому в краткосрочной перспективе мы можем действительно увидеть падение цены украинских товаров», – прогнозирует эксперт. Но в дальнейшем цены в Украине будут демонстрировать рост, поскольку потеря российского рынка заставит украинских производителей сокращать производство. «Это кончится тем, что многие украинские производители просто-напросто сократят количество продукции. Сократится количество рабочих мест, отчисления в бюджет. В более длительной перспективе эта ситуация будет означать, что цены так или иначе будут расти – как на европейские, так и на украинские продовольственные товары», – считает А. Якубин.

В том, что выход на украинский рынок европейских товаров не обязательно будет сопровождаться снижением цен, уверен глава Комитета экономистов Украины А. Новак. «Многое будет зависеть от курса гривни, потому что это, так или иначе, импортный товар, который будет закупаться за валюту, и если продолжится девальвация гривни, то не только не будет снижения цен, а наоборот – они будут расти», – прогнозирует он.

Одним из следствий введения в действие соглашения о ЗСТ между Украиной и ЕС стало прекращение Россией действия ЗСТ с Украиной в рамках СНГ и введение продовольственного эмбарго на украинские товары. Ущерб от этого шага по оценкам украинского правительства может составить около 600 млн дол. По данным Госстата, объем экспорта товаров в РФ в январе – октябре 2015 г. по сравнению с аналогичным периодом 2014 г. снизился на 54 % – до 4 млрд дол.

Как ответные меры Кабмин ввел импортные пошлины на российские товары, а также запрет на импорт ряда товарных групп, включая продовольствие, продукты химической промышленности и железнодорожное оборудование.

При этом некоторые эксперты отмечают, что влияние эмбарго РФ на экономику Украины не будет значительным. «Для пищевой промышленности часть выпуска продукции, которая поставляется в Россию, еще в 2013 г. составляла приблизительно 1 %. Конечно, неприятно терять любой экспорт, но это точно не катастрофично. Приблизительно такая же ситуация была и для сельского хозяйства. То есть зависимость от российского рынка была низкой еще в 2013 г. За 2015 г. экспорт в Россию катастрофически упал», – поясняет директор по научной работе Центра экономических исследований Института экономических исследований и политических консультаций В. Мовчан.

Однако в СМИ также звучат мнения, что приостановка соглашения о ЗСТ между Украиной и Россией негативно скажется на

конкурентоспособности украинских товаров на российском рынке.

«Еще летом 2013 г., когда велись консультации о подписании Украиной Соглашения об ассоциации с Евросоюзом, Россия заявляла, что Украина, оказавшись членом двух зон свободной торговли – ЕС и РФ, может стать полем транзита больших объемов европейских товаров на российскую территорию без налогов. Уже тогда Россия поставила вопрос о том, что может в одностороннем порядке ввести налогообложение украинских товаров по ставкам, которые предусмотрены соглашениями по зоне свободной торговли в рамках ВТО, а вовсе не по полному освобождению от налогообложения, что было предусмотрено Соглашением о ЗСТ СНГ», – напоминает экономист В. Суслов.

«Россия пыталась добиться отсрочки введения зоны свободной торговли между Украиной и Евросоюзом. Но Украина подтвердила, что однозначно с 1 января 2016 г. мы вступаем в ЗСТ с ЕС. Это будет значить отмену пошлин при ввозе европейских товаров на территорию Украины. Россия делает то, что и обещала с 2013 г. – приостановила действие Соглашения о зоне свободной торговли в части Украины. Это значит, что торговля с Украиной переводится из режима свободной торговли в режим наибольшего благоприятствования», – подчеркивает он. То, что украинские товары, ввозимые на территорию России, будут облагаться такими же пошлинами, как и товары Евросоюза, эксперт считает невыгодным для Украины.

«Для Украины, конечно, это плохо. Но есть и более жесткие решения. Напомню о решении российского правительства о введении полного продуктового эмбарго, начиная с 1 января 2016 г., когда будет запрещен ввоз на территорию РФ украинских продовольственных товаров, независимо от пошлин, то есть запрещен вообще. Такое решение уже принято, и о нем объявлено. Конечно, обложение оставшихся украинских товаров, которые можно ввозить на территорию России, такими пошлинами (по разным группам товаров – разные объемы), конечно, снизит конкурентоспособность украинских товаров на российском рынке и приведет к дополнительным расходам. Конечно, это потери для Украины», – заявляет В. Суслов.

Он напоминает, что Украиной также предпринимаются ответные меры. «По многим видам продукции (особенно машиностроения, высокотехнологичной продукции, продукции двойного назначения) уже введены прямые запреты на экспорт товаров на территорию РФ. Например, “Мотор-Січ” запрещено экспортировать авиационные двигатели; “Южмашу” вообще всё запрещено в части космического сотрудничества», – говорит В. Суслов. При этом, отмечает эксперт, нужно принимать во внимание, что торговый оборот между Россией и Украиной в общем объеме торгового оборота РФ составляет всего 2,7 %: «То есть торговля с Украиной для России в абсолютных цифрах имеет небольшое значение».

«Для российской стороны не имеют никакого значения поставки украинского продовольствия, потому что продовольственный рынок в мире перенасыщен... Что касается украинских продуктов, то в РФ почти уже отсутствуют статьи, критически важные для российской экономики», –

резюмирует В. Сулов.

Таким образом, потери от приостановки торгового сотрудничества с РФ Украина должна будет попытаться компенсировать, используя возможности свободной торговли с Евросоюзом, что, принимая во внимание целый ряд существенных проблем, представляется достаточно сложной задачей.

Некоторые эксперты при этом вообще сомневаются, что введение в действие о ЗСТ с ЕС принесет Украине какую-либо выгоду.

Более того, как прогнозирует, в частности, директор Украинского института анализа и менеджмента политики Р. Бортник, выполнение соглашения о ЗСТ будет оборачиваться для Украины ежегодными потерями, составляющими около 1 млрд дол.

«Я насчитал потери для украинской экономики не меньше 1 млрд дол. в год. Это будет нам стоить приблизительно 1 % ВВП. Если экономика будет развиваться и все же придут в Украину инвестиции, то через три года мы перестанем терять в экономике и через 10 лет сможем покрыть потери, которые понесли за два года, начиная со времен Майдана», – считает Р. Бортник.

Несмотря на открытость Украины для европейских производителей, рынки Европы, по мнению эксперта, остаются проблемными для Украины. «Даже имея возможность торговать на европейских рынках, много украинской продукции там жестко квотируется. По некоторым рынкам – кукурузе или меде мы выбираем квоты на протяжении первого же месяца каждого года», – подчеркивает он.

«Производители, которые существовали благодаря доступу к рынкам стран СНГ, сегодня теряют свои рынки. И так, они получают конкурента, для которого упрощаются условия на украинском рынке, в виде европейских производителей», – отмечает Р. Бортник. По его мнению решение об открытии ЗСТ между Украиной и ЕС носит политический характер.

«Оно не обосновано экономически и социально. Мы стали частью большого европейского рынка, но не сердцем, а банальным сырьевым придатком, дешевым рынком, потребляющим не очень качественный европейский товар», – заключает эксперт.

О том, что создание зоны свободной торговли с ЕС не принесет Украине никакой выгоды, заявляет также экономический эксперт А. Дудчак. «Выход на рынки Европы требует колоссальных затрат, и при этом мы теряем другие рынки сбыта. То есть мы потеряли традиционные рынки и ничего не получили взамен. Для Европы мы останемся поставщиками сырья, наши самолеты там не нужны», – заявляет он.

Тем не менее, констатируют наблюдатели, Украине придется отвечать на возникающие вызовы. Успех здесь может во многом зависеть от способности правительства в своей политике соблюдать баланс между интересами потребителей и производителей внутри страны, эффективности мер по борьбе с коррупцией и создания благоприятного инвестиционного климата.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Комітет з питань правової політики та правосуддя рекомендує Верховній Раді направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо організації діяльності Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.

Законопроектом № 2354а для забезпечення ефективної реалізації повноважень Кабінету Міністрів України, координації дій органів виконавчої влади, попереднього розгляду проектів нормативно-правових актів, проектів концепцій, інших документів, що подаються на розгляд Кабінету Міністрів, передбачається: утворити урядові комітети як обов'язкові робочі органи Кабінету Міністрів; з метою розбудови професійного державного апарату в Кабінеті Міністрів і міністерствах запровадити посади державних секретарів; розмежувати поняття департаментів міністерств, як основних структурних підрозділів апарату міністерства, що утворюються для забезпечення виконання завдань міністерства в окремій сфері повноважень, та секретаріату, як постійно діючого структурного підрозділу, що здійснює організаційне, правове, матеріально-технічне та інше забезпечення діяльності міністерства тощо.

Члени Комітету, загалом підтримуючи ініціативу авторів законопроекту щодо подальшого вдосконалення організації та діяльності уряду та центральних органів виконавчої влади, зауважили, що окремі положення проекту обмежують конституційні повноваження Президента України. Так, відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 106, ч. 4 ст. 114 Конституції України міністр оборони України, міністр закордонних справ України призначаються Верховною Радою України за поданням Президента України. Натомість, пп. 3 п. 1 розділу I законопроекту пропонується внести зміни до ч. 4 ст. 9 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», встановивши обов'язок Президента України погоджувати кандидатури на посади міністра оборони України та міністра закордонних справ України з Прем'єр-міністром України.

Змінами до ст. 8 Закону «Про Кабінет Міністрів України» пропонується встановити строк подання коаліцією депутатських фракцій у Верховній Раді України Президенту України пропозиції щодо призначення Прем'єр-міністра України, а саме «не пізніше ніж на 30-й день після виникнення вакансії». Народні депутати зазначили, що і Конституцією України і Законом «Про Кабінет Міністрів України» запроваджена концепція безперервності влади, за якої неможливою є виникнення «вакансії» Прем'єр-міністра України, що ставить під сумнів дієвість та ефективність зазначених змін.

Члени Комітету також зауважили, що законопроект містить ряд інших неточностей та неузгодженостей техніко-юридичного характеру, які однак нівелюють правові підходи, визначені Конституцією України та конституційно-правовою доктриною. Зокрема, змінами до ст. 12 Закону

України «Про Кабінет Міністрів України» пропонується встановити однією з підстав відставки Кабінету Міністрів України складення ним повноважень перед новообраною Верховною Радою України. Разом з тим Конституція України наділяє зазначені підстави різним правовим і політичним навантаженням.

Законопроектом пропонується виключити ст. 24 Закону «Про центральні органи виконавчої влади», що регулює особливості правового статусу центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, зокрема, Антимонопольного комітету України, Фонду державного майна України, Державного комітету телебачення і радіомовлення України. Однак, жодного обґрунтування таких законодавчих новел автори законопроекту не навели. Особливий статус означених органів і сфера їхньої діяльності зумовили необхідність запровадження додаткових правових гарантій забезпечення стабільної та незалежності діяльності цих органів на конституційному рівні (призначення їхніх голів на посади за поданням Прем'єр-міністра України та звільнення з посад Верховною Радою України згідно з п. 12 ч. 1 ст. 85 Конституції України) та встановлення інших відмінностей законодавчого регулювання їхньої діяльності.

Народні депутати зауважили, що вилучення приписів ст. 24 зазначеного Закону без належного обґрунтування виглядає як позбавлення цих органів спеціального статусу. Крім того, пропонувані зміни вимагають внесення відповідних змін до законів, які регулюють правовий статус зазначених органів, зокрема законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про Фонд державного майна України» тощо.

Члени Комітету також висловили зауваження щодо запропонованих законопроектом підходів утворення та розмежування інших центральних органів виконавчої влади (крім міністерств), а також ідеї позбавлення міністерств можливості здійснення своїх повноважень через територіальні органи *(Офіційний портал Верховної Ради України (http://iportal.rada.gov.ua). – 2016. – 13.01).*

У Комітеті з питань науки і освіти відбулася робоча нарада з метою підготовки до розгляду проекту закону «Про освіту».

Робоча нарада відбулася 12 січня 2016 р. з метою підготовки до розширеного засідання Комітету 27 січня 2016 р., на якому заплановано розглянути проект закону «Про освіту» № 3491.

У нараді брали участь представники Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук, Державної інспекції навчальних закладів України.

Предметом обговорення стали структура загальної середньої освіти України та необхідні зміни до законопроекту, які дадуть змогу Закону стати дієвим інструментом повномасштабного реформування системи освіти.

Зокрема, учасники наради звернули увагу на необхідність доповнення законопроекту рядом норм і статей, які стосуються питань права вибору

закладу освіти та права батьків обирати форму здобуття освіти, запровадження дійових механізмів забезпечення академічної автономії закладу освіти та педагога, національного органу регулювання кваліфікацій, освітньої статистики тощо (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 13.01).

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування заслухав інформацію голови підкомітету з питань регіональної політики, місцевих бюджетів і комунальної власності А. Реки щодо моніторингу реалізації Закону «Про співробітництво територіальних громад».

А. Река нагадав присутнім, що в рекомендаціях комітетських слухань з питань реалізації Закону України «Про співробітництво територіальних громад», які відбулися 11 червня 2015 р. у м. Полтаві, зокрема, рекомендовано Верховній Раді України та її комітетам продовжити у співпраці з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їхніми асоціаціям, іншими зацікавленими організаціями аналіз практики застосування Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

У зв'язку з цим підкомітету з питань регіональної політики, місцевих бюджетів і комунальної власності було доручено безпосередньо здійснювати моніторинг реалізації згаданого Закону. Доповідач вказав, що до уваги членів Комітету було роздано інформаційно-аналітичні матеріали з питань реалізації Закону України «Про співробітництво територіальних громад», які були підготовлені підкомітетом за підтримки Проекту Німецького Товариства Міжнародного Співробітництва (GIZ) «Реформа управління на Сході України» та Центру сприяння розвитку співробітництва територіальних громад.

А. Река зазначив, що за інформацією Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, станом на 1 грудня 2015 р. до реєстру договорів про співробітництво територіальних громад внесено 31 такий договір. Проте, як показав проведений аналіз, розподіл цих договорів за п'ятьма основними формами (видами) ММС не є однаковим. На сьогодні найбільш поширеною формою співробітництва є реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів. Разом з тим зовсім не набула поширення така форма співробітництва як утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень.

Голова підкомітету наголосив, що водночас співробітництво територіальних громад не набуло досі широкого поширення в усіх регіонах України. Лише шість регіонів мають зареєстровані в установленому порядку проекти ММС, серед яких кількісно вирізняється Полтавська область, що має

майже половину з усіх проектів ММС (15). Усе це є результатом системної та цілеспрямованої роботи, яку здійснюють Полтавська обласна державна адміністрація, Полтавська обласна рада за підтримки Проекту Німецького Товариства Міжнародного Співробітництва (GIZ) «Реформа управління на Сході України».

А. Река звернув увагу на інформаційну довідку, в якій зазначено, що 19 регіонів із 25 (без урахування АР Крим та м. Севастополя) взагалі не мають станом на 1 грудня 2015 р. зареєстрованих проектів угод щодо співробітництва територіальних громад. Усе це потребує реалізації комплексу заходів (організаційних, навчальних, інформаційних просвітницьких та інших) для забезпечення більш потужного розвитку співробітництва територіальних громад у контексті подальшої реалізації реформи місцевого самоврядування.

А. Река запропонував ознайомити із згаданим звітом усі зацікавлені органи державної влади та органи місцевого самоврядування, а також продовжити на рівні Комітету діяльність щодо моніторингу реалізації Закону України «Про співробітництво територіальних громад» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 13.01*).

Комітет з питань запобігання і протидії корупції визнав таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства, законопроект про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» щодо продовження дії результатів кваліфікаційного іспиту для призначення на посаду судді.

Законопроектом № 2429а-1 пропонується внести зміни до п. 15 Прикінцевих і перехідних положень Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд», виклавши його у такій редакції: «Продовжити на вісім місяців термін дії результатів кваліфікаційних іспитів кандидатів на посаду судді та термін перебування в резерві осіб, які станом на 11 квітня 2014 р. перебували в резерві на заміщення вакантних посад».

Як наголошують у Комітеті, зі змісту законопроекту незрозуміло, з якого саме моменту необхідно відраховувати вісім місяців, на які пропонується продовжити термін дії результатів кваліфікаційних іспитів кандидатів на посаду судді (з моменту закінчення трирічного строку з дня складення кваліфікаційного іспиту конкретним кандидатом чи з моменту набрання чинності цим законопроектом) (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 12.01*).

Голова Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи М. Томенко за результатами робочої наради щодо плану законотворчої діяльності на поточний рік визначив п'ять головних екологічних

пріоритетів.

За його словами, перший пріоритет, зважаючи на ухвалену парламентом Постанову щодо 30-х роковин Чорнобильської трагедії та відповідний Указ Президента, яким 2016 р. проголошений роком вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і пам'яті жертв Чорнобильської катастрофи, – це забезпечення законодавчої бази для належного соціального захисту цієї категорії населення.

Другим пріоритетом є остаточне ухвалення законопроекту про видобування та реалізацію бурштину, який дасть змогу створити в Україні цивілізований ринок бурштину з чіткими правилами участі у ньому, зазначив М. Томенко.

Ще одним важливим напрямом роботи Комітету було відзначено запровадження мораторію на промисловий вилов риби на деяких рибогосподарських водних об'єктах України. А також – погодження єдиного законопроекту щодо побутових відходів і вдосконалення державного регулювання поводження з відходами.

Серед пріоритетів законотворчої діяльності Комітету є також підготовка ряду законопроектів, пов'язаних з відновленням системи екологічного контролю відповідно до європейських норм і стандартів за промисловим виробництвом і будівництвом. Зокрема, мова йде про необхідність ухвалення законопроектів про стратегічну екологічну оцінку та оцінку впливу на довкілля (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 13.01.***

Голова Комітету з питань з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи М. Томенко взяв участь у засіданні Оргкомітету з підготовки та проведення заходів, пов'язаних з 30-ми роковинами Чорнобильської катастрофи.

Зокрема, під час свого виступу М. Томенко звернув увагу на те, що голосування за так звані «бюджетні закони» поставило під загрозу виконання двох важливих документів, що стосуються соціального захисту та допомоги громадянам, які потерпіли від наслідків аварії на ЧАЕС.

Він нагадав, що Верховна Рада ухвалила Постанову «Про вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та про заходи, пов'язані з 30-ми роковинами Чорнобильської катастрофи», якою зобов'язала Кабінет Міністрів виконати важливі для соціального захисту пункти та у проекті закону України про Державний бюджет на 2016 р. передбачити:

– видатки на фінансування заходів, пов'язаних із 30-ми роковинами Чорнобильської катастрофи;

– збільшення обсягу фінансування бюджетних програм, які стосуються медичного забезпечення потерпілих від Чорнобильської катастрофи;

– збільшення видатків на пенсійне забезпечення інвалідів серед учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, потерпілих дітей та

евакуйованих у 1986 р. із зони відчуження;

– виплату пенсій особам, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи, в повному розмірі;

– фінансування реконструкції реабілітаційного центру для потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

– врахування при визначенні показників обсягу медичної субвенції чисельності наявного населення міст обласного значення, районів, яке частково обслуговується СМСЧ Міністерства охорони здоров'я України;

– відновлення фінансування бюджетної програми «Забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

«Незважаючи на це, Кабінет Міністрів жоден із зазначених пунктів Постанови у своїй версії бюджету на 2016 р. не виконав, а кошти на заходи соціального захисту громадян, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи, не передбачив», – зауважив Голова Комітету (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2016. – 13.01).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону України «Про охоронну діяльність» щодо взаємодії з органами внутрішніх справ і права на короткоствольну напівавтоматичну нарізну вогнепальну зброю.

Законопроектом № 2270а пропонується надати суб'єктам охоронної діяльності, які використовують власний транспорт реагування та взаємодіють з питань охорони публічного порядку з органами внутрішніх справ шляхом спільного патрулювання, право на придбання, зберігання та використання короткоствольної напівавтоматичної нарізної вогнепальної зброї. Конкретні види такої зброї встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Члени Комітету під час обговорення звернули увагу на те, що у пояснювальній записці до проекту наголошується, що право на придбання, зберігання та використання вогнепальної зброї матимуть виключно суб'єкти охоронної діяльності, які здійснюють охорону особливо важливих об'єктів права державної власності або надають охоронні послуги із залученням власного транспорту реагування та використанням пунктів централізованого спостереження, мають право на придбання, зберігання та використання пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів відповідно до Закону України «Про охоронну діяльність» та Постанови Кабінету Міністрів України від 11.02.2013 р. № 97 «Про затвердження переліку спеціальних засобів, придбання, зберігання та використання яких здійснюється суб'єктами охоронної діяльності», і з власною матеріально-технічною базою (кімнати зберігання зброї) та досвідченим кваліфікованим персоналом охорони.

На думку народних депутатів, реалізація положень законопроекту щодо права персоналу охорони відповідних суб'єктів охоронної діяльності на

застосування короткоствольної напівавтоматичної нарізної вогнепальної зброї, у визначених проектом двох випадках: під час охорони майна та під час спільного патрулювання з працівниками органів внутрішніх справ, як правомірний спосіб захисту від злочинних посягань може покращити стан безпеки об'єктів охорони та безпеки фізичних осіб під час охорони публічного порядку (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 12.01).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з федеральним канцлером Німеччини А. Меркель і президентом Франції Ф. Олландом.

Глава Української держави наголосив на недопустимості порушення режиму припинення вогню російськими бойовиками та недопуску спостерігачів ОБСЄ на об'єкти на окупованій території та неконтрольованій ділянці українсько-російського кордону.

Співрозмовники обговорили подальші кроки для виконання мінських домовленостей, зокрема узгодження модальностей проведення місцевих виборів у деяких районах Донецької та Луганської областей відповідно до українського законодавства та підготовку до відновлення Україною повного контролю над кордоном.

У цьому контексті Президент України підкреслив важливість прив'язання всіх кроків, передбачених мінськими угодами, до конкретних дат у 2016 р. у зв'язку зі зривом РФ виконання своєї частини зобов'язань.

П. Порошенко, А. Меркель і Ф. Олланд домовилися продовжити контакти наступного тижня.

Президент П. Порошенко також висловив співчуття канцлеру А. Меркель через загибель громадян Німеччини внаслідок теракту в Стамбулі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 13.01).

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Республіки Казахстан Н. Назарбаєвим.

Глави держав обговорили хід реалізації домовленостей, досягнутих за результатами візиту Президента України до Астани 8–9 жовтня 2015 р., а також перспективи інтенсифікації співпраці у стратегічно важливих для обох країн сферах.

Окремо президенти обох держав обговорили ситуацію, що склалася у зв'язку з російським ембарго на українську продукцію та заборону на транзитні перевезення.

Казахстанська сторона підтвердила свою налаштованість на виконання

чинних двосторонніх і багатосторонніх угод з Україною з метою недопущення будь-яких дискримінаційних заходів в українсько-казахстанській торгівлі.

П. Порошенко наголосив, що подібні дії Росії порушують Віденську конвенцію щодо права міжнародних договорів, а також відповідні правила та норми СОТ. У зв'язку з цим глави держав обговорили можливості налагодження транзиту українських товарів з метою запобігання негативному впливу дій Росії на товарообіг між Україною та Казахстаном, а також країнами Азії.

Президенти П. Порошенко та Н. Назарбаєв також обговорили ситуацію на Донбасі, зокрема ініціативу української сторони щодо розгортання на окупованих територіях міжнародного миротворчого контингенту.

Глави України та Казахстану доручили зовнішньополітичним відомствам розпочати роботу з підготовки візиту президента Республіки Казахстан Н. Назарбаєва в Україну (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 12.01).

Президент України П. Порошенко прийняв вірчі грамоти від послів ряду іноземних країн: Латвійської Республіки – Ю. Пойканса, Ісламської Республіки Пакистан – А. Аббаса, Ватикану – архієпископа К. Гуджеротті та Народної Республіки Бангладеш – М. Мафузура.

Вітаючи присутніх із початком важливої місії в Україні, глава держави подякував країнам повноважних представників за сприяння в обранні України до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на період 2016–2017 рр.

Під час бесіди з послом Латвійської Республіки Ю. Пойкансом глава держави відзначив послідовну та міцну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України з боку Латвії як на двосторонньому рівні, так і в рамках міжнародних організацій. Він висловив також вдячність за гуманітарну та фінансову допомогу латвійської сторони. Було підтверджено зацікавленість у подальшому поглибленні двосторонніх контактів на різних рівнях, розвитку торговельно-економічної співпраці, взаємодії у сферах транспорту, сільського господарства, науки та освіти, інформаційних технологій, туризму, а також розширенні гуманітарних обмінів.

Увагу посла Ісламської Республіки Пакистан А. Аббаса було привернуто до важливості відновлення регулярного політичного діалогу між Україною та Пакистаном. Президент України наголосив на доцільності задіяння наявного потенціалу співробітництва у торговельно-економічній та інвестиційній сферах і підкреслив необхідність проведення у поточному році першого засідання Спільної міждержавної українсько-пакистанської комісії з питань економічного співробітництва.

Під час розмови з новопризначеним послом Ватикану в Україні архієпископом К. Гуджеротті глава держави висловив щире вдячність за активне сприяння Святого Престолу в консолідації зусиль міжнародної

спільноти, спрямованих на відновлення миру та стабільності в Україні. Він також подякував за гуманітарну допомогу, яка надавалася протягом 2014–2015 рр. по лінії «Карітас» для внутрішньо переміщених осіб і потерпілих переселенців.

Президент акцентував увагу посла Ватикану на необхідності активізації роботи міжнародних правозахисних організацій у напрямі захисту прав людини в Криму.

У свою чергу, архієпископ К. Гуджеротті відзначив, що увага Святого Престолу привернута до України, та наголосив, що наша країна є пріоритетом для Папи Римського. Співрозмовники також обговорили питання, пов'язані з підготовкою візиту в Україну Папи Римського Франциска.

У центрі уваги під час бесіди Президента України з послом Народної Республіки Бангладеш (за сумісництвом) М. Мафузуром були питання поживалення співробітництва між двома країнами в різних сферах. Ішлося, насамперед, про відновлення політичного діалогу, посилення взаємодії в рамках міжнародних організацій, а також розширення економічної складової двосторонніх взаємин (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 12.01).

Президент П. Порошенко звернувся до Прем'єр-міністра А. Яценюка з пропозицією негайно розглянути питання щодо збільшення розмірів посадових окладів та окладів за військовими званнями військовослужбовців, які відстоюють суверенітет і територіальну цілісність держави у боротьбі з російським агресором.

У листі до Прем'єр-міністра глава держави пропонує збільшити виплати воїнам, враховуючи важливість завдань щодо оборони країни від російської агресії, захисту її суверенітету та територіальної цілісності, що виконуються військовослужбовцями в умовах безпосередньої загрози їхньому життю та здоров'ю, а також з метою уникнення диспропорції між розмірами грошового забезпечення військовослужбовців і представників інших силових відомств.

Президент також пропонує невідкладно визначитися щодо впорядкування виплат грошової винагороди військовослужбовцям, які безпосередньо беруть участь у виконанні завдань у районі проведення антитерористичної операції.

«Порушене питання прохання опрацювати в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України на 2016 р. на зазначені цілі», – йдеться в листі Президента (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 13.01).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив Міністерству економічного розвитку і торгівлі України розширити список товарів, що мають потрапити під контрзаходи української сторони з метою

захисту українського внутрішнього ринку від економічної агресії Російської Федерації. Про це глава уряду заявив на засіданні Кабінету Міністрів у середу, 13 січня.

А. Яценюк також підкреслив, що уряд проводить активні консультації з європейськими партнерами щодо виконання Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом, за якою «Україна і ЄС повинні чітко дотримуватися всіх вимог, правил і стандартів Світової організації торгівлі, в тому числі і в питанні транзиту».

Глава уряду наголосив, що українська сторона звертається до європейських друзів із «відповідним “меню”, як допомогти нам пройти доволі цей складний економічний етап, після того, коли Росія вкотре порушила двосторонні та багатосторонні угоди в частині економічної кооперації між Україною та Російською Федерацією».

«Ми сподіваємось на продуктивний діалог з нашими європейськими партнерами з приводу того, як ми разом будемо виходити з цієї непростой ситуації», – додав А. Яценюк (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 13.01*).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив Міністру енергетики та вугільної промисловості України провести зустріч із Антимонопольним комітетом України та операторами ринку стосовно зменшення вартості пального у зв'язку з падінням цін на нафту та звернувся до АМКУ напрацювати прозору формулу ціноутворення на нафтопродукти. Про це глава уряду заявив на засіданні Кабінету Міністрів у середу, 13 січня.

«Ціна на нафту вже зараз на рівні 30 дол., а заправки поки що стоять на тих самих цінових параметрах, що й місяць тому», – наголосив А. Яценюк.

«Це не адміністративний тиск. Ідеться виключно про економічні передумови зменшення вартості нафтопродуктів на автозаправних станціях. Якщо ціна на нафту на рівні 30 дол., рахуємо дуже просто: плац, ПДВ, транспорт, акцизи. І таким чином уже сьогодні ми бачимо, що є можливість для певного зменшення цін на нафтопродукти на автозаправних станціях. Підкреслюю – виключно ринковими методами. Чим менша ціна на нафту, тим менша ціна на “пістолеті”», – наголосив Прем'єр-міністр.

А. Яценюк також наголосив на необхідності виконання Антимонопольним комітетом доручення щодо напрацювання разом із операторами ринку «формули ціноутворення на нафтопродукти залежно від того, яка ціна на нафту на світових ринках».

«Чим нижча ціна нафти на світовому ринку, тим нижча ціна буде на автозаправній станції, і навпаки. Це повинна бути публічна, прозора формула та публічний підхід. Поки що Антимонопольний комітет України вже протягом трьох місяців не спромігся це зробити. Я сподіваюся, що вони знайдуть механізми», – підкреслив Прем'єр-міністр (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 13.01*).

Із метою недопущення нанесення шкоди економічним інтересам держави Прем'єр-міністр України А. Яценюк дав доручення провести службове розслідування стосовно можливого неналежного виконання службових обов'язків посадовими особами Міністерства екології та природних ресурсів під час організації та проведення конкурсних торгів із закупівлі робіт з капітального ремонту та реконструкції систем освітлення, які реалізуються в рамках проектів цільових екологічних інвестицій. Ідеться про заміну освітлювальних приладів на світлодіодні, а також реконструкцію мереж зовнішнього та вуличного освітлення із заміною існуючих світильників на прилади на основі LED-технологій.

Відповідне доручення глава уряду дав голові Національного агентства України з питань державної служби К. Ващенку, міністру внутрішніх справ України А. Авакову, голові Антимонопольного комітету України Ю. Терентьєву, голові Державної фіскальної служби України Р. Насірову.

А. Яценюк доручив до 25 січня подати висновки та пропозиції за результатами перевірки.

Нагадаємо, розкриття пропозицій учасників конкурсних торгів відбулося 19 грудня 2015 р. 30 грудня 2015 р. Прем'єр-міністр України доручив невідкладно провести перевірку дотримання вимог законодавства під час здійснення відповідних конкурсних торгів (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 12.01*).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив Державній фіскальній службі, Міністерству внутрішніх справ і Міненерговугіллю перевірити ситуацію з відмовою «Укренерго» здійснювати авансові платежі за трансформатори: «Як я розумію, російські олігархи вкотре вирішили поправити своє становище за рахунок українського бюджету», – сказав глава уряду на засіданні Кабінету Міністрів у середу, 13 січня.

А. Яценюк підкреслив, що опубліковано інформацію про те, що компанія «Укренерго» відмовилася здійснювати авансові платежі за трансформатори: «Це начебто на руку російському недоолігарху Григоришину, який є власником компанії “Запоріжтрансформатора”».

Це питання на засіданні уряду порушив міністр внутрішніх справ України А. Аваков. За наявною інформацією, умови торгів «були змінені на 2 млрд грн на користь компанії Григоришина».

Глава уряду доручив Міністерству енергетики та вугільної промисловості України, Державній фіскальній службі, Міністерству внутрішніх справ і Національній поліції перевірити відповідні факти і в разі виявлення правопорушень – порушити кримінальне провадження (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 13.01*).

Згідно з рішенням Кабміну, формування тарифу на теплопостачання

прив'язується до зовнішньої температури. Підприємства теплокомуненерго повинні чітко усвідомити, що вони не зможуть перекласти свої витрати на кишені громадян країни, – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 13 січня.

А. Яценюк звернувся до віце-прем'єр-міністра, міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Зубка провести селекторну нараду з підприємствами теплокомуненерго: «Поясніть їм, що газ треба економити, а рахунки треба виставляти тільки за те, що громадяни країни отримали тепло в своїх квартирах».

Він також підкреслив, що ознайомився із уже надісланими до громадян «платіжками», «які не відповідають чинному закону і в яких облгази вставляють додаткові витрати на транспортування природного газу, які не передбачені чинним законодавством».

А. Яценюк доручив Міністерству юстиції України перевірити правові підстави відповідного рішення Національної комісії з регулювання енергетики і комунальних послуг (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 13.01).

На цьому тижні очікується запуск першого експериментального поїзда за маршрутом Україна – Грузія – Азербайджан – Казахстан, який дасть можливість істотно знизити собівартість транспортування українських товарів на ці ринки. Про це заявив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 13 січня.

Цей маршрут, наголосив глава уряду, дасть можливість українській економіці знайти альтернативний шлях постачання товарів на ті ринки, «які були завжди українськими, але у зв'язку з російським транзитним і торговельним ембарго зараз украї складно доставляти ці товари».

Він повідомив, що Міністерство інфраструктури України та «Укрзалізниця» проводять з цього питання зустріч у Баку. Глава уряду також провів відповідні розмови з прем'єр-міністрами Казахстану та Азербайджану.

«Наше завдання – мати єдиний наскрізний тариф, максимально завантажити цей потяг. Таким чином, якщо ми його завантажимо, собівартість транспортування українських товарів буде суттєво нижча», – наголосив глава уряду.

«Після підписання відповідних угод, у п'ятницю запускаємо перший експериментальний поїзд, і далі активно працюємо з нашими партнерами з тим, щоби фактично побудувати альтернативний шлях постачання українських товарів», – підкреслив А. Яценюк (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 13.01).

Мінрегіон відібрав найкращі проекти створення Центру надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах. Вони стануть прототипом для ЦНАПів по всій Україні. Про це сказав віце-

прем'єр-міністр України, міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Зубко під час навчального семінару з питань утворення центрів надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах. Захід проводиться спільно з Проектом німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) «Реформа управління на сході України».

Як пояснив Г. Зубко, обрані проекти ЦНАП мають оптимальні параметри і можуть стати типовим проектом для інших громад. Єдиний центр дасть змогу громадянам за кілька годин отримати необхідний документ, довідку чи зареєструвати бізнес. За його словами, це наближає послуги до людей і робить їхнє життя більш комфортним.

«Це крок до знищення неефективної бюрократичної машини дозволів і реєстрації, яка всі ці роки лише заважала нормальному розвитку економіки», – наголосив урядовець.

Г. Зубко нагадав, що реформа децентралізації, яку впроваджує Мінрегіон, означає передачу повноважень на місця. «Видача посвідчень про народження дитини, паспортів, реєстрація шлюбів, видача ліцензій чи реєстрація бізнесу, дозволи на будівництво чи оренда землі – усе це відтепер повноваження місцевої влади. Однак держава вимагає якості надання послуг, і буде контролювати це», – наголосив він.

«Надання адміністративних послуг – це додаткові кошти, якими наповнюватимуться місцеві бюджети», – підкреслив Г. Зубко.

Віце-прем'єр-міністр України запевнив, що навіть ті громади, що не пройшли до другого туру конкурсу, отримають необхідну консультаційну, експертну, методичну та іншу підтримку щодо організації діяльності ЦНАПів (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 12.01*).

ПОЛІТИКА

В Минске в среду, 13 января, началось заседание трехсторонней контактной группы по урегулированию ситуации на Востоке Украины. Об этом сообщила пресс-секретарь представителя Украины Л. Кучмы Д. Олифер (<http://korrespondent.net/ukraine/3614583-kontaknaia-hruppa-nachala-perehovory-v-mynske>).

Также Д. Олифер разместила у себя в Facebook фото участников заседания – Л. Кучмы, представителей ОБСЕ и России в трехсторонней группе – М. Сайдика и Б. Грызлова. Впервые в Минске принимает участие новый уполномоченный Москвы в трехсторонней контрактной группе по Донбассу Б. Грызлов.

Напомним, ранее украинская сторона заявила о начале Минска-3 с 1 января (*Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 13.01*).

Украина и самопровозглашенные ЛДНР договорились об обмене пленными. Соответствующая договоренность была достигнута на первом в этом году заседании трехсторонней контактной группы в Минске по урегулированию ситуации на Донбассе в среду, 13 января (<http://korrespondent.net/ukraine/3614748-v-mynske-dohovorylys-ob-osvobozhdenyy-plennykh>).

«По инициативе Украины все стороны пришли к взаимному согласию в ближайшее время освободить более 50 человек с обеих сторон, – в первую очередь, раненых, тяжело больных и женщин», – сообщила пресс-секретарь представителя Украины в контактной группе, второго президента Украины Л. Кучмы Д. Олифер на своей странице в Facebook.

Она также сообщила, что украинская сторона с большим сожалением констатирует: режим тишины, который должен был воцариться на Донбассе во время празднования Рождества Христова и Нового года, так и не стал реальностью.

«Украина настаивает: без прекращения огня невозможно ни проведение разминирования, ни нормальное решение политических, гуманитарных и экономических вопросов. Именно поэтому Украина поддерживает инициативу представителя России Б. Грызлова об объявлении режима тишины, который должен начаться немедленно», – отметила Д. Олифер.

Также Украина настаивает, что международные гуманитарные организации, в частности, Международный Комитет Красного Креста должны быть допущены к заключенным, которые находятся в местах лишения свободы на неподконтрольной Украине части Донбасса. Также МККК должен быть допущен к украинским гражданам, которые незаконно удерживаются в отдельных районах Донецкой и Луганской областей.

«Представители отдельных районов Донецкой и Луганской областей неоднократно обещали это сделать, но пока не выполнили своих обязательств», – добавила Д. Олифер.

По ее словам, продолжается поиск решения в политической подгруппе. «Украинская позиция неизменна: выборы на неподконтрольной Украине части Донбасса должны пройти по украинским законам, стандартам ОБСЕ и участием украинских партий и СМИ», – отметила она.

Д. Олифер также отметила работу экономической подгруппы. «На Донбассе продолжается восстановление железнодорожной инфраструктуры, а также систем электроснабжения. Кроме того, удалось найти механизм погашения задолженности за воду перед украинскими предприятиями в отдельных районах Луганской области. Важно отметить, что этот механизм найден в соответствии с украинским законодательством с учетом гарантий российской стороны о погашении задолженности», – сообщила пресс-секретарь представителя Украины.

Как сообщал Корреспондент.net, ранее Президент Украины П. Порошенко обсудил с федеральным канцлером Германии А. Меркель и своим французским коллегой Ф. Олландом ситуацию на Донбассе

(Корреспондент.net (http://korrespondent.net). – 2016. – 13.01).

Участники трехсторонней контактной группы по урегулированию ситуации в Украине договорились о новой попытке прекращения огня на Донбассе в честь старого Нового года. Об этом заявил специальный представитель ОБСЕ в группе М. Сайдик по итогам ее заседания в Минске в среду, 13 января (<http://korrespondent.net/ukraine/3614756-na-donbasse-vnov-vvodiat-rezhym-tyshyny>).

«Представитель России Б. Грызлов сделал предложение предпринять еще одну попытку прекращения огня по случаю старого Нового года. Это предложение было поддержано всеми участниками встречи», – сказал М. Сайдик.

По его словам, режим прекращения огня начинает действовать с 00.00 четверга, 14 января.

Как сообщал Корреспондент.net, 23 декабря на Донбассе вступил в силу режим «полной тишины», согласованный трехсторонней контактной группой в Минске. В то же время военные сообщали о резком увеличении количества обстрелов в зоне АТО с 25 декабря. Также обстановка в зоне АТО резко обострилась и на Рождество, 7 января (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net). – 2016. – 13.01).*

Обама: Украина и Сирия уходят из-под влияния РФ.

Президент США Б. Обама заявил, что Украина и Сирия сходят с орбиты российского влияния, несмотря на попытки Москвы сорвать этот процесс (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3614311-obama-ukrayna-y-syryia-ukhodiya-yz-pod-vlyaniya-rf>).

«Несмотря на сокращение своей экономики, Россия продолжает тратить свои ресурсы на Украину и Сирию – страны, которые на их глазах сходят с орбиты российского влияния», – сказал Б. Обама в своем ежегодном обращении к Конгрессу, которое стало последним для Б. Обамы как президента США.

По мнению президента США, в современном мире основную угрозу для Америки представляют не столько «империи зла», сколько несостоятельные государства.

Как примеры, помимо России, он привел Китай, экономические проблемы которого негативно влияют на экономику всего мира, и ситуацию на Ближнем Востоке, где, по мнению Б. Обамы, обострились тысячелетние конфликты.

По словам президента США, когда речь идет о любом важном международном вопросе, люди всего мира смотрят в поисках лидера не на Пекин или Москву, а на Америку.

При этом положение в США Б. Обама оценил с оптимизмом. По его словам, за последние годы Америка стала лучше и безопаснее, а ее

экономика существенно окрепла. Б. Обама считает, что это позволяет США остаться лидером мирового сообщества.

В своем послании Б. Обама также поставил перед Конгрессом и американским народом несколько масштабных задач. В их число входит победа над экстремистской группировкой «Исламское государство».

Б. Обама отметил, что для этого Конгресс должен одобрить использование американских вооруженных сил за рубежом. По его мнению, без этого окончательная победа над боевиками невозможна.

Президент США выступает с обращением к Конгрессу каждый год. В этом году, как и в прошлом, Белый дом заранее опубликовал полный текст его выступления (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 13.01).

Президент США сделал странное замечание во время обращения к Конгрессу. В своем ежегодном обращении к Конгрессу Президент США Б. Обама назвал Украину «государством-клиентом» России. Отметим, что клиентским государством называют страну, находящуюся в подчинении внешних сил. Термин впервые был применен к вассальным республикам Франции в период наполеоновских войн (<http://korrespondent.net/ukraine/3614365-obama-nazval-ukrainu-klyentom-gossyu>).

Выступая перед Конгрессом в ночь на 13 января, Б. Обама заявил, что, несмотря на падение экономики, «Россия направляет ресурсы на поддержку Украины и Сирии – “государств-клиентов”, которые ускользают из ее орбиты влияния».

Примечательно при этом, что слово «клиенты» отсутствует в тексте речи Б. Обамы, который был распространен перед ее началом. То есть президент США сымпровизировал, или оговорился.

В США в соцсетях началось активное обсуждение слов Б. Обамы.

Бывший посол США в Украине С. Пайфер назвал вообще все высказывание американского лидера «странной фразой». «Скорее уж Москва направляет ресурсы на дестабилизацию Украины», – отметил он.

Раскритиковал высказывание Б. Обамы также конгрессмен от Иллинойса П. Роскэм. «Когда нашего друга и союзника Украину называют “государством-клиентом” России, это тревожный знак того, что нет понимания геополитических реалий», – написал П. Роскэм в Twitter.

«Я думаю Украине не понравится, что ее назвали “государством-клиентом” России», – отметил декан школы дипломатической службы в American University Д. Голдгеер (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 13.01).

США дадут украинской армии 300 млн дол.

Украина ожидает от США в течение 2016 г. помощи в размере

300 млн дол. на развитие армии, заявил в эфире 5 канала представитель Генштаба ВСУ В. Селезнев. «Мы ожидаем в течение этого года около 300 млн дол. помощи от американских партнеров. Сейчас работают программы подготовки наших военных. К этим программам привлечены иностранные специалисты стран НАТО. Бюджет ВСУ на 2016 г. составляет 2,5 % от ВВП. Президент вчера сказал, что на сегодня это максимально возможные способности государства, чтобы обеспечить обороноспособность страны. Именно в этих рамках мы работаем», – сказал он (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/3614290-ssha-dadut-ukraynskoi-armyu-300-ml>)). – 2016. – 13.01).

На пороге Минска-3. Зачем приезжал Б. Грызлов.

Новый уполномоченный Москвы в трехсторонней контрактной группе по Донбассу Б. Грызлов прилетел в Киев 11 января. Его визит вызвал в украинском обществе новую бурю споров в стиле «зрада – перемога». Корреспондент.net разбирался с тем, что сейчас происходит в минском процессе (<http://korrespondent.net/ukraine/3613693-na-porohe-mynska-3-zachem-pryezhal-hryzlov>).

С Б. Грызловым встретился представитель Украины в трехсторонней контактной группе по урегулированию ситуации на Донбассе Л. Кучма. Во время беседы они обсудили подготовку к первому в новом году заседанию трехсторонней контактной группы в Минске, которое пройдет 13 января. Больше никакой официальной информации о визите Б. Грызлова нет. Президент П. Порошенко во время визита российского гостя находился в Тернополе. Б. Грызлов улетел, оставив украинских наблюдателей только с догадками и спорами о задачах своей поездки.

Руководитель Центра военно-правовых исследований А. Мусиенко считает, что Б. Грызлов прилетел в Киев с целью оказать давление на украинскую власть.

«Б. Грызлов мог приехать с целью оказать давление на украинскую власть относительно выполнения минских соглашений. Скорее всего, он привез предложения по возможному замораживанию конфликта», – сказал А. Мусиенко.

Вместе с тем приезд Б. Грызлова непосредственно в Киев, по словам эксперта, является элементом определенной провокации для усиления настроений «зради» в середине Украины.

Политолог Е. Магда называет визит Б. Грызлова частью естественного дипломатического процесса, хотя ни один из его предшественников в Украину не приезжал.

«В украинском обществе очень обострена жизнь в системе зрада – перемога. Но ничего экстраординарного не произошло, это обычная вещь для международного общения», – уверен эксперт.

В то же время часть наблюдателей считает, что Б. Грызлов привозил в Украину ультиматум от В. Путина, или же безуспешно надеялся на

аудиенцию П. Порошенко.

«Очень трудно в этом визите искать какое-то здоровое зерно. Очевидно, что вместо того, чтобы встретиться накануне заседания Трехсторонней контактной группы в Минске, как это обычно делается перед официальной частью, Б. Грызлову была необходима какая-то информация из первых уст. Этот визит – это такой очередной выплеск советской махровой дипломатии. Нужно делать такой жест, который за собой потянет массовое общественное неудовлетворение», – поделился своим мнением представитель Украины в политической подгруппе Трехсторонней контактной группы по Донбассу Р. Бессмертный (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 12.01).

На территорию разрушенного аэропорта в Донецке прибыли французские делегаты из состава юристов и сторонников партии Марин Ле Пен «Национальный фронт». Об этом сообщает РИА Новости (<http://korrespondent.net/ukraine/3613837-smy-frantsuzskye-pravye-prybyly-v-aeroport-donetska>).

По данным агентства, с ними встретился зам командующего штабом ополчения ДНР Э. Басурин. Он демонстрирует французам разрушения на объекте. Как заявил представитель «Национального фронта» Ж. Клостерманн, во Франции никто не говорит о том, что происходит на Донбассе. «Я надеюсь, что мы сможем передать это во Францию, и мы сможем распространить это как можно больше для того, чтобы французы действительно поняли, что здесь происходит», – сказал он.

Вокруг донецкого аэропорта, который прозвали «украинским Сталинградом», неоднократно вспыхивали ожесточенные бои между украинской армией и сепаратистами. Зимой 2015 г. контроль над аэропортом перешел к силам ДНР (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 12.01).

Печерский районный суд Киева арестовал пенсии на счетах в государственном Ощадбанке экс-президента В. Януковича и экс-премьер-министра Н. Азарова. Об этом сообщают «Українські Новини» со ссылкой на определения суда от 21 декабря 2015 г. (<http://korrespondent.net/ukraine/3614106-v-ukrayne-arestovaly-pensyy-yanukovycha-y-azarova-smy>).

Сообщается, что Генпрокуратура проводит досудебное расследование в отношении бывших руководителей. Со ссылкой на следователя говорится, что В. Янукович состоит на учете в управлении Пенсионного фонда Украины в Печерском районе Киева с 10 июля 2010 г. как получатель пенсии, назначенной по нормам Закона Украины «О статусе народного депутата Украины». Размер назначенной пенсии составляет 16,947 тыс. грн. Н. Азаров же с 6 февраля 2008 г. получает пенсию в размере 17,253 тыс. грн.

В рамках дела суд решил арестовать пенсии на текущих счетах в

Ощадбанке обоих фигурантов дела, запретив расходные операции.

Напомним, ранее сообщалось, что В. Янукович подал на Украину в Евросуд по правам человека (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 12.01).

ЕКОНОМІКА

По предварительным данным международные резервы Украины на 1 января 2016 г. составляют 13 млрд 300 млн дол. За 2015 г. объем резервов увеличился на 77 % или на 5 млрд 767 млн дол. Об этом говорится в сообщении НБУ.

В НБУ утверждают, что причиной увеличения резервов за прошлый год стало поступление финансовой помощи от Международного валютного фонда и связанного официального финансирования. Кроме того, для пополнения резервов НБУ покупал иностранную валюту непосредственно на межбанковском валютном рынке и во время валютных аукционов, внедренных в сентябре 2015 г.

На протяжении декабря международные резервы возросли на 152 млн дол. В основном за счет проведения НБУ валютных аукционов. Во время валютных аукционов в декабре Нацбанк купил 120 млн дол. С учетом продажи 28,6 млн дол. чистая покупка валюты Нацбанком во время аукционов составила 91,4 млн дол.

Кроме того, 88,7 млн дол. поступили в международные резервы от операций swap с китайскими юанями, 11,3 млн дол. – на пользу Кабмина от Еврокомиссии.

В НБУ заявляют, что по результатам года объем международных резервов покрывает 3,4 месяца импорта и этого достаточно для выполнения обязательств и текущих операций Кабмина и НБУ.

По предварительным данным международные резервы по состоянию 1 ноября 2015 г. составили 13 млрд 148 млн дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 13.01).

Европейский банк реконструкции и развития в 2015 г. инвестировал в Украину более 1 млрд евро. Об этом говорится в сообщении банка.

«Поддержка финансового сектора достигла около 398 млн евро, включая 100 млн на развитие торгового сектора. Энергетический сектор получил 283 млн, а агропромышленный – 184 млн. Инвестиции в промышленный сектор и сферу услуг достигли 87 млн евро, в то время как на развитие инфраструктуры ЕБРР выделил 56 млн. Самой крупной сделкой стал кредит на 300 млн дол. “Нефтегазу” для оплаты газа из Европы на период отопительного сезона. Также ЕБРР значительно увеличил свою долю в Мегабанке, УкрСиббанке и в Райфайзен Банке Аваль», – говорится в

сообщении.

В целом же ЕБРР за год увеличил суммарный объем инвестиций до рекордного уровня в 9,4 млрд евро.

Лидером по привлечению средств ЕБРР в прошлом году стала Турция – объем инвестиций банка составил 1,9 млрд евро против 1,4 млрд евро годом ранее.

Украина заняла второе место, на инвестиции в Казахстане пришлось 708 млн евро.

В 2014 г. объем инвестиций ЕБРР составил 8,9 млрд евро (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 13.01).

Миссия технической помощи экспертов Международного валютного фонда начала свою работу в Национальной комиссии по ценным бумагам и фондовому рынку. Эксперты МВФ будут работать с 11 по 22 января. Об этом говорится в сообщении Нацкомиссии.

В течение двух недель специалисты МВФ обсудят вопросы повышения требований к раскрытию информации на рынке капитала и прозрачности деятельности участников рынка, усовершенствование порядка эмиссии ценных бумаг, санкций при правонарушениях на рынке капитала, в том числе использовании инсайдерской информации и манипулировании ценами.

Также в рамках работы миссии будут рассмотрены вопросы совершенствования системы регулирования и надзора за рынком капитала в Украине, усиление полномочий регулятора и изменения модели его финансирования.

«Мы рады активному сотрудничеству с представителями Фонда, что, в свою очередь, является предпосылкой создания полноценного рынка капитала с регулированием в соответствии с международными стандартами», – отметил глава НКЦБФР Т. Хромав (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 12.01).

НБУ уточнил группы банков.

Национальный банк расширил критерии определения банков, которые принадлежат к иностранным банковским группам. Об этом говорится в решении Комитета по вопросам надзора и регулирования деятельности банков № 1, сообщает пресс-служба регулятора.

В соответствии с новыми критериями к банкам иностранных банковских групп относятся учреждения, контрольные пакеты которых принадлежат иностранным банкам или иностранным финансово-банковским группам, в собственности которых есть контрольный пакет акций минимум еще одного банковского учреждения. Таким образом к банкам иностранных банковских групп дополнительно включены шесть следующих банков: Альфа-банк, Универсал банк, Прокредит банк, Неос банк, Идея банк, Банк «Форвард» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 12.01).

Россия прекратит поставки электроэнергии в Украину.

Россия прекратит поставки электроэнергии в Украину после отказа от закупок украинской электроэнергии для Крыма. Об этом во вторник, 12 января, сообщает «Коммерсантъ». Истекший в прошлом году контракт продлен не будет. Эту информацию изданию подтвердили в российском Минэнерго, информирует eizvestia.com (http://news.eizvestia.com/news_economy/full/167-rossiya-prekratit-postavki-elektroenergii-v-ukrainu).

«РФ не ведет переговоры на поставку электроэнергии из России в Украину. Продлевать его не будем, так как изначально он был увязан с договором на поставку электроэнергии из Украины в Крым», – рассказали в Министерстве энергетики РФ. Отмечается также, что по итогам опроса в Крыму, почти 94 % опрошенных жителей согласились на возможные перебои в энергоснабжении в течение трех-четырёх месяцев, пока строится вторая очередь энергомоста через Керченский пролив. Как рассказал источник газеты, после соцопроса правительство решило не поднимать вопрос о продлении контракта об экспорте электроэнергии в Украину.

Собеседник издания отмечает, что подписывать договор имеет смысл именно сейчас, чтобы избежать дефицита в текущий отопительный сезон. Но Украина не заявляла о необходимости поставок из России в 2016 г. При этом продолжит действовать договор о параллельной работе энергосистем, по которому оплачиваются перетоки в аварийных ситуациях. Но объемы этих перетоков, как правило, невелики (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 12.01).

Еще два украинских предприятия будут экспортировать свою продукцию в ЕС.

С 10 января 2016 г. ПАО «Золотоношский маслодельный комбинат» и Филиал ПАО «Яготинский маслозавод» «Яготинское для детей» получает право экспортировать продукцию собственного производства в страны Евросоюза. Эти молокоперерабатывающие предприятия прошли строгую инспекцию Европейской Комиссии еще в октябре 2014 г., а накануне нового 2016 г. официально были внесены в перечень утвержденных экспортеров в страны ЕС (<http://news.eizvestia.com/news-markets/full/278-eshhe-dva-ukrainskih-predpriyatiya-budut-eksportirovat-svoyu-produkciyu-v-es>).

«Безусловно, мы уже давно ожидали положительного решения Европейской Комиссии относительно наших предприятий, – рассказывает С. Вовченко, Председатель Наблюдательного Совета АО “Молочный Альянс”, – ведь оно подтверждает высокое качество молочной продукции, которую мы производим, и открывает нам двери не только к стран ЕС, но и в страны Азии и других континентов. Мы планируем воспользоваться этим разрешением и представить на суд европейского потребителя сливочное масло производства Золотоношского маслодельного комбината и молоко

длительного хранения в упаковке Тетра Пак, которое производится на заводе детского питания “Яготинское для детей”, информирует eizvestia.com.

Но самый приятный бонус от полученного нами разрешения Европейской Комиссии – автоматическое открытие для наших предприятий экспортных рынков третьих стран, таких как, например, Молдова, которые доверяют выводам европейской инспекции» (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 12.01).

Газ для автомобилей резко подешевел.

С нового года газ для автомобилей должен был бы подорожать, ведь на него увеличили акциз. Однако произошло как раз наоборот – газ резко подешевел. Однако эксперты говорят, что радоваться рано (<http://news.eizvestia.com/news-markets/full/265-gaz-dlya-avtomobilej-rezko-podeshevel>).

Еще месяц назад прејскурант на газовых заправках в Киеве приближался к 10 грн/л. Это произошло после нефтяного эмбарго России. Однако затем ситуация выровнялась, зашли поставщики из Европы, и теперь цена – чуть больше 7 грн, информирует eizvestia.com.

Однако такие АЗС работают нелегально. После появления съемочной группы телеканала новостей «24» машины здесь перестали обслуживать. Говорят, газ закончился.

Эксперт Л. Косянчук рассказал, что в Киеве в тени – половина всех станций. Именно они и занижают цену.

«Когда вы не платите налоги – у вас есть большие возможности для ценового демпинга. На самом деле сегодня минимальная цена, ниже которой опускаться никто не может, – это 9 грн/л», – сказал эксперт (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 12.01).

Казначейство додатково відкрило електронні ПДВ-рахунки для сільськогосподарських підприємств.

Державна служба казначейства України додатково відкрила рахунки в системі електронного адміністрування ПДВ для 16 042 платників – сільськогосподарських підприємств, передає УНН з посиланням на прес-службу Казначейства.

За даними казначейства, від 11 січня 2016 р. 16 042 платникам – сільськогосподарським підприємствам додатково відкрито рахунки в системі електронного адміністрування ПДВ. Відкриті рахунки призначені для перерахування коштів до Державного бюджету України та на їхні спеціальні рахунки, які відкриті в установах банків або органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Водночас здійснення операцій з перерахування коштів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2014 р. № 569, із змінами та доповненнями, розпочнеться 20 січня 2016 р.

Як повідомляв УНН, 11 січня, за 11 місяців 2015 р. товарообіг між Україною та Казахстаном становив 233 млн дол. При цьому частка експорту дорівнює 224 млн, імпорту – 9 млн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 12.01).

Україна разрешила ввоз канадской свинины и говядины.

Україна разрешила импорт говядины и свинины из Канады без дополнительной сертификации в рамках подготовки к введению зоны свободной торговли между странами.

«Україна разрешила экспорт свинины и говядины из любого канадского федерально зарегистрированного предприятия, соответствующего критериям сертификации», – сообщается на веб-сайте Министерства сельского хозяйства Канады.

В ведомстве отмечают, что после успешной инспекции в сентябре 2015 г. украинскими властями, право экспортировать свою продукцию в Украину получили 15 канадских производителей говядины и свинины, в результате чего разрешение на экспорт в общей сложности имеют 27 предприятий.

В Министерстве сельского хозяйства Канады уточнили, что доступ на украинский рынок будет приносить канадским производителям говядины и свинины до 50 млн дол. ежегодно.

Отмечается также, что Канада стремится к укреплению экономических связей с Украиной и обеспечению более широкого доступа на ее рынки канадских экспортеров.

Україна и Канада в настоящее время проводят юридический анализ согласованного текста соглашения, и как только он будет подписан, стороны могут приступить к имплементации (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2016. – 12.01).

Израиль остановил импорт куриных яиц из Украины.

Министерство сельского хозяйства Израиля остановило завоз яиц из Украины из-за обнаружения в них возбудителя сальмонеллы, информирует eizvestia.com (<http://news.eizvestia.com/news-markets/full/862-izrail-ostanovil-import-kurinyh-yaic-iz-ukrainy>).

Как сообщается на сайте Министерства здравоохранения Израиля, в куриных яйцах, импортируемых из Украины, нашли новый подвид сальмонеллы. «Министерство здравоохранения призывает граждан не употреблять яйца, обозначенные буквами UA, что означает их украинское происхождение. Таких яиц больше нет в магазинах и на рынках, но они могут оставаться в домохозяйствах и на коммерческих кухнях», – говорится также в сообщении.

Израильский Минздрав обратился к Ветеринарной службе Украины с просьбой провести расследование, чтобы выявить источник инфекции, и

уточнил, что грузы яиц, которые на сегодня уже отправились из Украины, не будут приняты для распространения в Израиле.

В 2015 г. рекордно возрос экспорт украинской сельхозпродукции в Китай, Египет, Индию и другие страны третьего мира (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 12.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Госдолг сократился на 7 %.

Общая сумма государственного и гарантированного государством долга Украины на 30 ноября 2015 г. составила 65,150 млрд дол., что на 4,6 млрд дол., или на 7 %, меньше показателя на начало 2015 г. Об этом говорится в сообщении Министерства финансов.

В гривневом эквиваленте с начала 2015 г. по ноябрь госдолг возрос на 41,3 % – до 1,556 трлн грн.

Общая сумма государственного и гарантированного государством долга Украины на 30 сентября 2015 г. составляла 70,671 млрд дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 12.01).

Україна у грудні 2015 р. виплатила МВФ 173,5 млн дол. – Нацбанк.

На платежі уряду та Національного банку на користь Міжнародного валютного фонду у грудні 2015 р. було спрямовано 173,5 млн дол. Про це УНН повідомили у прес-службі НБУ.

Як відзначили у прес-службі Нацбанку, на платежі уряду з погашення та обслуговування державного та гарантованого державою боргу в іноземній валюті у грудні 2015 р. було витрачено 196,40 млн дол. (крім платежів на користь МВФ), у тому числі 162 млн дол. – на погашення та обслуговування за державними цінними паперами.

Нагадаємо, за попередніми даними міжнародні резерви України на 1 січня 2016 р. становили 13 млрд 300 млн дол. в еквіваленті. Протягом грудня міжнародні резерви зросли на 152 млн дол. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 12.01).

Россия до конца января подаст иск к Украине в связи с невыплатой 3 млрд дол. долга. Об этом сообщил журналистам глава Минфина РФ А. Силуанов, передает Интерфакс (<http://korrespondent.net/world/russia/3614547-rossiya-podast-ysk-k-ukrayne-v-etom-mesiatse>).

«До конца января», – сказал министр в кулуарах Гайдаровского форума.

Правительство Украины 18 декабря ввело мораторий на выплату долга

России. Премьер-министр А. Яценюк мотивировал это тем, что Москва «отказалась подписать соглашение о реструктуризации». Решение о введении моратория фактически является объявлением дефолта.

Напомним, 31 декабря Россия объявила дефолт Украины из-за отсутствия платежа по долгу на 3 млрд дол. и не выплатила купон на 75 млн дол.

Отметим, что министр финансов Украины Н. Ярецько ожидает продолжения переговоров с российской стороной относительно долга в начале 2016 г. (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 13.01).

Киев договорился по долгам со Сбербанком России.

Минфин договорился с российским банком о реструктуризации кредитов «Укравтодора» и КБ «Южное» (<http://korrespondent.net/business/financial/3614566-kyev-dohovorylsia-po-dolham-so-sberbankom-rossyyu>).

Украинский Минфин договорился со Сбербанком России о принципах реструктуризации кредитов, выданных «Укравтодору» и государственному предприятию КБ «Южное» им. Янгеля под гарантии государства. «Стороны договорились работать вместе, чтобы завершить транзакцию как можно скорее», – говорится в сообщении ведомства.

Также отмечается, что такое соглашение со Сбербанком России соответствует требованиям программы сотрудничества Украины с МВФ и предусмотренной ей долговой операции, а также сообщает, что продолжает переговоры о реструктуризации других кредитов, гарантированных государством, входящих в периметр этой долговой операции.

«Министерство финансов подтверждает свою готовность к добросовестному продолжению переговоров по реструктуризации еврооблигаций Украины с погашением в декабре 2015 г. на общую сумму 3 млрд дол.», – говорится также в релизе.

Ранее стало известно, что Россия до конца января подаст иск к Украине в связи с невыплатой 3 млрд дол. долга (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 13.01).

НБУ завершил стресс-тестирование 20 крупнейших банков. Об этом заявила директор Департамента банковского надзора Е. Рожкова, сообщает пресс-служба регулятора. «На сегодня по трем банкам у нас еще нет утвержденных результатов, они вносятся на рассмотрение Правления на этой неделе. Из 20 банков четверем докапитализация вообще не понадобилась, пять банков уже выполнили программу докапитализации, предусмотренную на три года», – заявила Е. Рожкова.

По ее словам, сейчас проводится активная работа по шести банкам, к ним присоединятся еще три после утверждения их результатов. По двум банкам работа на завершающей стадии согласования программы.

Диагностику еще 40 банков НБУ планирует провести в мае 2016 г.

По результатам первого этапа стресс-тестирования, проведенного в 2014 г., из 35 крупнейших банков, которые он затронул, 18 нуждалось в докапитализации на сумму 66 млрд грн, 13 банков смогли увеличить капитал, а пять были выведены с рынка (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 13.01).

За два года потребительские цены возросли на 79 %.

Цены на потребительские товары за кризисные 2014–2015 гг. возросли на 79 % из-за девальвации гривни и повышения тарифов на коммунальные услуги. Такое мнение высказала главный экономист компании Dragon Capital Е. Белан в комментарии, переданном УНИАН.

«За последние два кризисных года цены на потребительские товары повысились на 79 % на фоне почти трехкратного повышения тарифов на коммунальные услуги (+173 % в 2014–2015 гг.), а также на фоне девальвации гривни с 8 грн за доллар на конец 2013 г. до 24 грн за доллар на конец 2015 г.», – отметила эксперт.

По оценкам Е. Белан, четвертая часть роста цен за последние два года (20 п. п.) была обусловлена повышением жилищно-коммунальных тарифов, а остальные три четверти – преимущественно девальвацией национальной валюты.

При этом падение цен на нефть смягчило негативное влияние слабой валюты на инфляцию незначительно.

«Поскольку гривня оставалась преимущественно стабильной с марта прошлого года, эффект от прошедшей девальвации валюты уже полностью материализовался в потребительских ценах и не должен создавать дополнительного давления на инфляцию», – считает Е. Белан.

По словам эксперта, учитывая очередное запланированное повышение тарифов на коммунальные услуги, инфляция на конец 2016 г. замедлится до 14 % год к году благодаря эффекту базы сравнения, а также жесткой фискальной и денежно-кредитной политике.

«Этот прогноз основан на ожиданиях относительно стабильного валютного курса. Однако каждые 10 % девальвации гривни будут оценочно добавлять 3 п. п. к показателю инфляции, полностью отразившись в ценах в течение пять-шесть месяцев», – добавила она.

Как сообщалось, инфляция в Украине в 2015 г. (декабрь 2015 г. к декабрю 2014 г.) возросла до 43,3 % по сравнению с инфляцией 24,9 % в 2014 г. и достигла максимального значения за последние 20 лет.

Инфляция в декабре 2015 г. по сравнению с ноябрем 2015 г. замедлилась до 0,7 с 2 %, зафиксированных месяцем ранее.

В 2014 г. потребительские цены в Украине возросли на 24,9 % (*УкрРудПром* (<http://www.ukrrudprom.ua>). – 2016. – 11.01).

Три четверти украинцев стали жить хуже – опрос.

По данным опроса, проведенного группой «Рейтинг» в ноябре прошлого года, 37 % украинцев считают, что материальное положение их семей несколько ухудшилось и еще 40 % – что оно ухудшилось существенно. Об определенном улучшении материального положения заявили около 2 % респондентов, о существенном – никто. У 20 % украинцев оно не изменилось. Среди жителей подконтрольных украинской власти территорий Донбасса результаты аналогичны. Исследование проводилось с 19 по 30 ноября среди 1800 человек старше 18 лет во всех регионах, за исключением оккупированного Крыма и неподконтрольных территорий Донбасса (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/3614660-trychetverty-ukrayntsev-staly-zhyt-khuzhe-opros>). – 2016. – 13.01).

Цены на сырье достигли 25-летнего минимума.

Аналитики предупреждают о надвигающемся глобальном дефляционном кризисе и советуют «продавать все» (<http://korrespondent.net/business/rynki/3614232-tseny-na-syre-dostygly-25-letneho-mynymuma>).

Цены на сырье упали во вторник до минимального уровня с 1991 г., свидетельствует Bloomberg Commodity Index, учитывающий котировки 22 основных сырьевых товаров.

Снижение индекса достигало во вторник 1,3 %, он падал до 74,17 пункта.

Цена на нефть эталонных марок опустились ниже 31 дол. за баррель впервые за 12 лет, при этом медь торгуется чуть выше отметки в 2 дол. за фунт, что является минимумом за шесть лет.

Также во вторник Королевский банк Шотландии (RBS), второе по величине кредитно-финансовое учреждение в Британии, посоветовал трейдерам в тревожной аналитической записке «продавать все», предупреждая о надвигающемся глобальном дефляционном кризисе, сообщает The Independent.

Это означало бы, что цены начнут падать, создавая порочный круг, когда люди перестанут вкладывать свои средства в экономику, поясняет издание.

«Продавайте все, за исключением облигаций с наивысшим рейтингом. Речь идет о возвращении капитала, а не отдаче от него», – говорится в записке банка для клиентов.

RBS ожидает, что основные фондовые рынки могут упасть на 20 %, тогда как цены на нефть могут рухнуть до 16 дол. за баррель.

Тем временем, во вторник вечером стоимость нефти марки WTI на Нью-Йоркской бирже впервые с декабря 2003 г. упала ниже психологической отметки в 30 дол. за баррель, сообщает Bloomberg. Цены на нефть марки Brent на лондонской бирже ICE Futures по состоянию на 21:30 по киевскому времени держались на уровне 30,70 дол. за баррель.

Напомним, ранее аналитики британского банка Standard Chartered

озвучили сценарий, согласно которому цены на нефть могут рухнуть до отметки в 10 дол. за баррель.

Согласно отчету аналитиков Goldman Sachs, финансовый кризис, который начался в 2008 г. крахом американского рынка недвижимости и инвест-банкинга, вступил в третью фазу. Для нее характерны низкие цены на сырье, низкая глобальная инфляция, замедление экономического роста в Китае и на других развивающихся рынках (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 12.01).

Трети нефтекомпаний США грозит банкротство – WSJ.

О банкротстве из-за очередного спада цен на нефть уже объявили более 30 небольших американских компаний (<http://korrespondent.net/business/3613842-trety-neftekompanyi-ssha-hrozyt-bankrotstvo-WSJ>).

В понедельник цены на нефть упали более чем на 5 % – почти до 30 дол. за баррель, что приблизило возможность банкротства значительной части представителей нефтяной промышленности США, сообщает The Wall Street Journal.

Три крупнейших инвестиционных банка США – Morgan Stanley, Goldman Sachs и Citigroup – ожидают, что вскоре нефть опустится ниже отметки в 30 дол. за баррель и окажется в 20-долларовой зоне. К 11:12 по киевскому времени во вторник нефть обновила 12-летние минимумы: Brent с поставкой в феврале подешевела до 30,93 дол. за баррель, WTI – до 30,65 дол. за баррель.

По оценкам Wolfe Research, при длительном сохранении такого уровня цен финансовый крах – банкротство и реструктуризация – грозит примерно трети американских нефтяных корпораций к середине 2017 г. В то же время некоторые из этих компаний смогут выжить, если нефть восстановится хотя бы до 50 дол. за баррель, отмечают аналитики (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 12.01).

Товарооборот между Россией и Китаем существенно упал.

В 2015 г. экспорт китайских товаров в Россию упал на 34,4 %, а импорт российских товаров на китайский рынок снизился почти на 20 %. Об этом рассказал официальный представитель Главного таможенного правления КНР Х. Сунпин, сообщает ТАСС (http://news.eizvestia.com/news_abroad/full/581-tovarooborot-mezhdu-rossiej-i-kitaem-sushhestvenno-upal).

«Прошлый год был сложным и трудным для международной торговли. Мы считаем, что и 2016-ый будет в определенной степени таким же. Сможет ли ситуация с российско-китайской торговлей улучшиться, зависит, в первую очередь, от экономических обстоятельств. Во-вторых, от состояния дел в мире в целом», – комментирует данные Х. Сунпин.

По данным его ведомства, Китай экспортировал в РФ товаров на

32,9 млрд дол., в то время как Россия в Китай поставляла в прошлом году товаров на 31,4 млрд дол. По итогам 2014 г. товарооборот между РФ и Китаем возрос почти на 7 % и составил 95,28 млрд дол. (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 13.01).